

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚLĄSKIEGO ZWIĄZKU GMIN I POWIATÓW w 2013 r.

I. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU

1. W roku 2013 Zarząd Związku (wybrany na VI kadencję w maju 2011 r.) pracował w następującym składzie:

Przewodniczący Związku: Zygmunt Frankiewicz – Prezydent Gliwic

Członkowie Zarządu:

- 1) Bernard Bednorz – Starosta Bieruńsko-Lędziński;
- 2) Zdzisław Byłok - Wójt Gminy Jaworze;
- 3) Ireneusz Czech - Wójt Gminy Kochanowice;
- 4) Adam Fudali - Prezydent Rybnika, Zastępca Przewodniczącego;
- 5) Kazimierz Górski - Prezydent Sosnowca, Zastępca Przewodniczącego;
- 6) Henryk Jaroszek - Starosta Mikołowski;
- 7) Waław Kęska - Burmistrz Pyskovic;
- 8) Jacek Krywult - Prezydent Bielska-Białej, Zastępca Przewodniczącego;
- 9) Małgorzata Mańka-Szulik - Prezydent Zabrze;
- 10) Krzysztof Matyjaszczyk - Prezydent Częstochowy, Zastępca Przewodniczącego;
- 11) Stefan Ryt - Wójt Gminy Kobiór;
- 12) Krystyna Siejna - I Zastępca Prezydenta Katowic;
- 13) Antoni Szlagor - Burmistrz Żywca;
- 14) Adam Zajęc - Wójt Gminy Kłomnice.

W roku 2013 r. Zarząd odbył 10 posiedzeń: dn. 25 stycznia, dn. 4 marca, dn. 5 kwietnia, dn. 16 maja, dn. 14 czerwca, dn. 23 sierpnia, dn. 16 września, dn. 10 października, dn. 25 października, dn. 6 grudnia.

2. Ochrona interesów samorządów lokalnych i organów samorządu lokalnego

Realizując misję oraz cele i zadania określone w Statucie Związku, Zarząd Związku prowadził w różnorodnych formach aktywne działania na rzecz ochrony interesów gmin i powiatów członkowskich. Działania te podejmowane były w stosunku do władz centralnych oraz w odniesieniu do władz regionalnych. Wzorem lat poprzednich Zarząd analizował problemy istotne z punktu widzenia samorządów lokalnych oraz formułował wnioski i opinie, które były kierowane następnie do Prezydenta RP, Parlamentu, Rządu, poszczególnych Ministrów, centralnych urzędów administracji państwowej, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz do Wojewody i Marszałka Województwa Śląskiego.

W roku 2013 Zarząd Związku i Zgromadzenie Ogólne przyjęły łącznie 52 stanowiska. Większość z przyjętych stanowisk dotyczyła pogarszającej się sytuacji finansowej samorządów wynikającej m.in. z tworzonych warunków prawnych ich działalności oraz trudności w realizacji zadań z zakresu infrastruktury drogowej z uwagi na niewystarczający poziom środków finansowych na realizację tych zadań. Zwracano także uwagę na konieczność przeprowadzenia pilnych, systemowych zmian w istotnych dziedzinach związanych z działalnością samorządów lokalnych, które generują dla gmin i powiatów zbyt duże koszty, bez możliwości realnego wpływu na ich funkcjonowanie, tj. oświaty, gospodarki odpadami, gospodarki mieszkaniowej, polityki społecznej, spraw związanych z zabezpieczeniem zdrowia i życia mieszkańców.

3. Opiniowanie istotnych krajowych i regionalnych dokumentów dot. rozwoju kraju i województwa:

- projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”, przyjętej przez Radę Ministrów dn. 5 lutego 2013 r.
- dokumentu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju) pn: „*Zasady uwzględniania wymiaru miejskiego polityki spójności UE, w tym realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych*”
- projektu Krajowego Programu Operacyjnego EFS 2014-2020 (tytuł roboczy: PO WER Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020)
- proponowanego kształtu działania pn. „*Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich*” we wstępnym zarysie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
- zabezpieczenia środków finansowych na rozwój obszarów wiejskich w ramach II filaru Wspólnej Polityki Rolnej w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego na lata 2014-2020
- projektu Strategii Rozwoju Systemu Transportu Woj. Śląskiego
- projektu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „*Śląskie 2020 +*”
- dokumentu pn. „*Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie śląskim na lata 2012-2020*”.

4. **Dyskusje koncepcyjne nad systemem ustrojowych regulacji samorządowych**

Odrębną grupę zagadnień stanowiły problemy o charakterze ustrojowym, które stały się przedmiotem dyskusji na forum Zarządu oraz w szerszych gremiach. Dyskusje takie zostały podjęte m.in.

- w ramach spotkań regionalnych organizacji samorządowych,
- wspólnego posiedzenia Zarządu z Zarządem Związku Miast Polskich
- spotkań z szefami i przedstawicielami Klubów Parlamentarnych.

Dotyczyły one m.in. konieczności reformy ustrojowej dot. organu wykonawczego samorządu terytorialnego (w tym kwestii zabezpieczenia socjalnego dla odchodzących wójtów, sprawujących funkcję przez kilka kadencji oraz szczegółowego zakresu odpowiedzialności

tego organu), systemu samorządu terytorialnego w kontekście poselskiego projektu ustawy o powiecie metropolitalnym. Wyniki tych debat zostały ujęte w stanowiskach Zarządu Związku oraz wspólnych stanowiskach Zarządu Związku i Związku Miast Polskich oraz stanowiskach Zarządu Związku i innych regionalnych organizacji samorządowych, które w dn. 29 października 2013 r. podpisały w Nowej Soli Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS).

5. **V Dzień Samorządu Terytorialnego w Województwie Śląskim**, Tarnowskie Góry w dn. 14 czerwca 2013 r.

W roku 2013 Związek zorganizował po raz piąty obchody Dnia Samorządu Terytorialnego w Województwie Śląskim. W ramach Dnia Samorządu Terytorialnego odbyły się cztery tematyczne warsztaty wymiany doświadczeń samorządowych:

- a) warsztat dotyczący zarządzania urzędem gminy/starostwem oraz zarządzanie zasobami ludzkimi (z wykorzystaniem dorobku projektu „Benchmarking...”), podczas którego zostały poruszone kwestie kosztów działania urzędu, wyniki badań poziomu satysfakcji klientów przeprowadzone w ramach projektu „Benchmarking...”, a także kwestie dodatków motywacyjnych dla pracowników, płynności kadr w urzędach oraz systemu szkoleń wewnętrznych;
- b) warsztat tematyczny dotyczący oświaty w gminach i powiatach. Poruszono kwestie związane z rozliczaniem środków na wynagrodzenia nauczycieli, uprawnień socjalnych nauczycieli, urlopów dla poratowania zdrowia, a także przedstawiono wnioski z projektu „Benchmarking...” w zakresie zarządzania oświatą;
- c) warsztat dot. doświadczeń w zakresie zarządzania energią w gminie i powiecie. W ramach warsztatu skupiono się na określeniu celów i narzędzi lokalnej polityki energetycznej, dokonano prezentacji rozwiązań realizowanych w formule ESCO na przykładzie konkretnych miast woj. śląskiego oraz odniesiono się do problemów finansowania gminnych inwestycji energetycznych w kontekście nowej perspektywy finansowej 2014-2020;
- d) warsztat tematyczny pt. „Zrozumieć samorząd, zrozumieć media”, który miał formułę debaty pomiędzy dziennikarzami a samorządowcami, pozwalającej na wymianę doświadczeń na linii samorządowiec-dziennikarz.

Warsztaty prowadzone w formie dyskusji panelowych i debaty stanowiły możliwość wymiany opinii oraz doświadczeń między samorządowcami. Warsztaty zgromadziły liczne grono samorządowców z woj. śląskiego (prezydentów miast, starostów, burmistrzów, wójtów, przewodniczących rad gmin i powiatów). Obecni byli także przedstawiciele organizacji samorządowych i instytucji regionalnych. Najliczniejszą grupę słuchaczy zgromadziły warsztaty pierwszy i czwarty.

Podczas obchodów V Dnia Samorządu Terytorialnego wręczono także nagrody laureatom *Konkursu wiedzy o samorządzie terytorialnym dla szkół ponadgimnazjalnych*, przeprowadzonego przez Śląski Związek Gmin i Powiatów, a także laureatom konkursu „*Lider Edukacji Samorządowej 2012*”, przyznawanych przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej. W ramach V Dnia Samorządu Terytorialnego odbył się również Festyn Śląski zorganizowany przez Miasto Tarnowskie Góry, w ramach którego odbywały się różnorodne wydarzenia skierowane do mieszkańców.

II. REPREZENTOWANIE INTERESÓW SAMORZĄDÓW LOKALNYCH

W ramach rzecznictwa interesów samorządowych Związek realizuje takie przedsięwzięcia, jak: organizacja spotkań z wysokiej rangi przedstawicielami Rządu, lobbing parlamentarny poprzez współpracę z parlamentarzystami z woj. śląskiego, konsultowanie i opiniowanie aktów legislacyjnych, dotyczących jednostek samorządu terytorialnego, a także podejmowanie działań interwencyjnych w konkretnych sprawach.

1) projekt ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego oraz zmianie niektórych ustaw (druk sejmowy nr 1699)

Od momentu pojawienia się pierwszej wersji prezydenckiego projektu ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego oraz zmianie niektórych ustaw (w pierwszej wersji tytuł projektu ustawy brzmiał *o wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach samorządu terytorialnego, o współdziałaniu gmin, powiatów i województw oraz o zmianie niektórych ustaw - projekt z dnia 22 lipca 2011 r.*) Związek prowadził działania, których celem jest niedopuszczenie do przyjęcia ustawy w zaproponowanym kształcie. Obecnie – w odniesieniu do wersji projektu ustawy skierowanego do Sejmu RP z dnia 30 sierpnia 2013 r. (druk sejmowy 1699) - największy sprzeciw budzą propozycje dot. braku wymogu minimalnej frekwencji w referendum tematycznym (pierwszy projekt ustawy zawierał znacznie więcej niebezpiecznych dla stabilności samorządu przepisów) oraz braku określenia dopuszczalnego zakresu przedmiotowego referendum tematycznego. Przez całe środowisko samorządowe kwestionowane są także inne elementy tego projektu ustawy. W ramach szerokich działań Związku w tym zakresie wymienić można:

- a) Śląski Związek Gmin i Powiatów przyjmował w 2013 r. szereg stanowisk w sprawie prezydenckiego projektu ustawy (w tym również na dwóch sesjach Zgromadzenia Ogólnego Związku w 2013 roku);
- b) zorganizowaliśmy spotkanie przedstawicieli samorządów lokalnych z p. Olgierdem Dziekońskim – Sekretarzem Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, odpowiedzialnym za prace nad projektem ustawy (spotkanie w dniu 14 maja 2013 r. w siedzibie Związku);
- c) w dn. 13 grudnia 2013 r. odbyły się w Pałacu Prezydenckim dwa odrębne spotkania przedstawiciela Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w sprawie prezydenckiego projektu ustawy. Spotkania odbyły się na zaproszenie p. Olgierda Dziekońskiego – Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP oraz profesora Jerzego Regulskiego – Doradcy w Kancelarii Prezydenta RP;
- d) w roku 2013 podjęliśmy także współpracę z innymi regionalnymi organizacjami samorządowymi. W dn. 29 października 2013 r. zostało podpisane Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS), którego sygnatariuszami jest 9 regionalnych organizacji. Jednym z głównych celów OPOS jest właśnie w pierwszej kolejności lobbing na rzecz usunięcia z prezydenckiego projektu ustawy szkodliwych dla samorządów przepisów. W ramach tych dążeń:

- organizacje te m.in. przyjęły wspólne stanowisko w tej sprawie (w dniu 5 lutego 2013 r. w Konstancynie Łódzkim oraz w dniu 29 października 2013 r. w Nowej Soli),
- przedstawiciele OPOS (w tym także przedstawiciel Śląskiego Związku Gmin i Powiatów) uczestniczyli w wysłuchaniu publicznym prezydenckiego projektu ustawy w grudniu 2013 r. w Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP, prezentując tam uzgodnione wcześniej uwagi (szczególnie obawy dot. referendum tematycznego),
- organizacje te uczestniczyły także w spotkaniu organizowanym w Warszawie przez Kancelarię Prezydenta RP w styczniu 2014 r. Obecnie wspólnie zabiegamy o pilne spotkanie z Premier Elżbietą Bieńkowską w tej sprawie oraz podejmujemy równoległe inne działania.

2. Spotkania z Klubami Parlamentarnymi, Warszawa, dn. 13 listopada 2013 r.

Przedstawiciele Zarządu Związku spotkali się w przedstawicielami władz Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość oraz Klubu Poselskiego Sojusz Lewicy Demokratycznej w celu przedstawienia najistotniejszych problemów samorządów lokalnych oraz dysfunkcji systemu, będących skutkiem złych przepisów prawa. Spotkania te odbyły się z inicjatywy Związku. Wśród tematów poruszonych na spotkaniu wymienić można m.in. funkcjonowanie samorządu terytorialnego w oparciu o tzw. klauzule generalne a „regulamin postępowania”; projekt ustawy o powiecie metropolitalnym; nieskończona komunalizacja mienia; infrastruktura techniczna w miastach; zakaz lokowania środków finansowych pochodzących z dotacji; kwestia janosikowego; budżet województwa samorządowego (śląskiego); inwestycje Samorządu Województwa Śląskiego (Koleje Śląskie, Stadion Śląski, etc.); resortowy system rządzenia Państwem; ustrój samorządów; mechanizmy finansowania projektów – składka do UE - pieniądze zabrane samorządom; wewnętrzne czynniki wzrostu a fundusze strukturalne; wielkie korporacje drenują Polskę. Spotkania te są kontynuowane w 2014 r.

3. Wypracowanie samorządowych propozycji zmian indywidualnego wskaźnika zadłużenia jst

W styczniu 2013 r. została powołana w ramach struktur Związku grupa robocza dot. indywidualnego wskaźnika zadłużenia jst, której celem było omówienie głównych zagadnień związanych z tematem w/w wskaźnika i możliwych kierunków zmian legislacyjnych w tym zakresie. Wypracowane przez tę grupę ustalenia zostały zaprezentowane podczas organizowanej przez Związek, w kooperacji ze Związkiem Miast Polskich (ZMP) oraz Związkiem Banków Polskich (ZBP), ogólnopolskiej konferencji „Indywidualny wskaźnik zadłużenia – przewidywane problemy finansowe samorządów i możliwe zmiany regulacji prawnej” w lutym 2013 r. W konferencji tej uczestniczyli przedstawiciele jst z całej Polski (w tym skarbnicy), reprezentanci Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Regionalnych Izb Obrachunkowych, banków oraz firm ratingowych. Po konferencji Związek, ZMP i ZBP powołał wspólny Zespół ekspercki składający się z skarbników jst, ekspertów w dziedzinie finansów samorządów oraz przedstawicieli środowiska bankowego. W efekcie jego prac przygotowano: *Propozycję zmiany indywidualnego wskaźnika zadłużenia jst (IWZ) - dokument wypracowany w wyniku konferencji pn. „Indywidualny wskaźnik zadłużenia - przewidywane problemy finansowe samorządów i możliwe zmiany regulacji prawnej”*. Propozycja ta była następnie przesłana do

ogólnopolskich i regionalnych stowarzyszeń samorządowych w Polsce oraz do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Finansów oraz Ministra Administracji i Cyfryzacji. Postulaty w niej zawarte były także przedmiotem dyskusji w czasie jednego z posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Pokłosiem aktywności Związku w zakresie przygotowania w/w propozycji był również udział przedstawicieli Związku w panelu dyskusyjnym dot. IWZ odbywającym się w ramach V konferencji Finansów Komunalnych pn. „*Samodzielność finansowa jst czy między samorządowa redystrybucja dochodów?*”, której organizatorem było Wydawnictwo Wolters Kluwer. W styczniu 2014 r. w czasopiśmie „Finanse Komunalne” zostały opublikowane materiały zaprezentowane przez przedstawicieli Związku podczas w/w panelu dyskusyjnego.

4. Działania podejmowane w kwestii hurtowego zaopatrzenia gmin w wodę w świetle działań Samorządu Województwa Śląskiego dot. Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. (GPW S.A.)

Śląski Związek Gmin i Powiatów podjął szereg działań zmierzających do wyjaśnienia sytuacji własnościowej w Górnośląskim Przedsiębiorstwie Wodociągów S.A. oraz zamierzeń Samorządu Województwa Śląskiego w stosunku do hurtowego zaopatrzenia w wodę. W miesiącach wrzesień-grudzień 2013 r. odbyło się 6 spotkań, w tym 3 spotkania przedstawicieli Związku z Marszałkiem Województwa Śląskiego oraz przedstawicielem Zarządu Województwa Śląskiego, na których przedstawiane były postulaty Związku wobec polityki Samorządu Województwa Śląskiego w zakresie hurtowych dostaw wody do gmin województwa śląskiego oraz dalszego funkcjonowania przedsiębiorstwa. W okresie tym zostały także podjęte stanowiska przez Zarząd Związku (dn. 16 września 2013 r.) oraz Zgromadzenie Ogólne Związku (dn. 25 października 2013 r.) w/s hurtowego zaopatrzenia gmin w wodę w świetle działań Samorządu Województwa Śląskiego dot. Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Działania Związku doprowadziły do uzyskania zapewnienia władz Województwa Śląskiego o braku działań zmierzających do sprzedaży akcji GPW S.A. prywatnemu inwestorowi (wcześniejsze informacje docierające do samorządów lokalnych na taki zamiar wskazywały, co zagrażałoby bezpieczeństwu w zakresie hurtowych dostaw wody dla mieszkańców województwa). Ponadto uzyskano zapewnienia dot. dalszej działalności GPW S.A., która koncentrować się będzie na sprawach hurtowego dostarczania wody, natomiast wszelkie inne działania będą wygaszane. Jednocześnie priorytetem Spółki będzie modernizacja sieci wodociągowej, zwłaszcza jej naważnych odcinków. Podczas ostatniego ze spotkań przedstawicieli Samorządu Województwa Śląskiego z przedstawicielami Związku, reprezentującymi samorządy województwa śląskiego, uzgodniono powołanie Rady Społecznej / Zespołu Zadaniowego ds. GPW S.A., co nastąpiło w I kwartale 2014 r. Zadaniem tego gremium będzie prowadzenie dalszych rozmów w/s hurtowych dostaw wody oraz działalności tej Spółki, jak również pilnowanie interesów samorządów lokalnych.

III. KSZTAŁTOWANIE WSPÓLNEJ POLITYKI SAMORZĄDÓW LOKALNYCH

W ramach kształtowania wspólnej polityki samorządów lokalnych województwa śląskiego, Związek skoncentrował się w r. 2013 na zagadnieniach o szczególnym znaczeniu z punktu widzenia finansów samorządowych oraz z punktu widzenia odbioru jst województwa w społecznościach lokalnych. W 2013 roku kontynuowane były prace powołanych w ramach Związku Zespołów, których celem jest wypracowanie najbardziej optymalnych rozwiązań dla jst dot. zarządzania sprawami publicznymi i wykonywania zadań ustawowych.

1. Zespół Zadaniowy ds. Oświaty

Zespół został powołany we wrześniu 2011 r. Jego celem jest przede wszystkim uzgodnienie zasadniczych kierunków wspólnych działań i wspólnej polityki w dziedzinie oświaty. Główną misją Zespołu jest wypracowanie koncepcji zmniejszenia stale narastających kosztów w dziedzinie oświaty. W jego skład wchodzi zastępcy prezydentów, burmistrzów i wójtów, przedstawiciele powiatów ziemskich oraz naczelnicy wydziałów edukacji. Wyniki prac Zespołu prezentowane są na stronie www Związku w zakładce *Oświata*.

Zespół Zadaniowy ds. Oświaty w roku 2013 odbył jedno posiedzenie w ramach organizowanej przez Urząd Miejski w Rybniku konferencji pt. „Elektroniczny system wspomagania ewidencji i rozliczeń pobytu dziecka w przedszkolu”.

2. Zespół Zadaniowy ds. wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami w gminach woj. śląskiego

W związku z wejściem w życie nowej ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, zmieniającej w znaczącym stopniu rolę i uprawnienia samorządu gminnego we wskazanym zakresie, kwestia odpowiedniego zorganizowania gospodarki odpadami komunalnymi i racjonalnego jej zarządzania staje się priorytetem na liście aktualnych działań gmin. Prace Zespołu zostały szerzej opisane w ramach programu Eko-gmina / Eko-powiat.

3. Zespół Zadaniowy ds. przygotowania samorządowych propozycji zmian w KPA

W lipcu 2013 r. odbyło się posiedzenie Zespołu Zadaniowego ds. samorządowych zmian w KPA, poświęcone tematowi postępowania administracyjnego prowadzonego przez gminy zastępcze wyznaczone postanowieniem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach, dotyczące zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów. W efekcie ustaleń, które zapadły w trakcie posiedzenia został wypracowany dokument: „*Propozycja jednorodnego postępowania gmin i powiatów województwa śląskiego w zakresie stosowania procedury wyłączenia organu i pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym dot. zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów*”, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Związku, jako wytyczne do jednolitych postępowań jst w powyższym zakresie.

4. Działania w zakresie zamówień publicznych

a) Forum dyskusyjne

W związku z niestabilną sytuacją prawną w zakresie ustawy – Prawo zamówień publicznych i licznymi wątpliwościami, które pojawiają się w stosowaniu tych regulacji, Związek uruchomił w kwietniu 2013 r. na swojej stronie internetowej forum dyskusyjne poświęcone w/w tematyce, będące narzędziem komunikacji pomiędzy przedstawicielami wydziałów urzędów miejskich odpowiedzialnych za zamówienia publiczne. Założeniem forum jest stworzenie platformy, w ramach której urzędnicy będą prowadzić regularną wymianę wiedzy, doświadczeń, materiałów oraz bieżących dokumentów. Grupa przedstawicieli wydziałów, którzy najaktywniej zaangażowała się w początkowe funkcjonowanie forum stała się członkami grupy roboczej ds. zamówień publicznych Związku (grupa robocza ds. ZP Związku). Powstanie forum stanowi realizację inicjatywy

ze strony członków Związku (zwłaszcza Dąbrowy Górniczej). W ramach swej działalności Związek w miarę możliwości odpowiada na zapotrzebowanie zgłaszane przez gminy i powiaty członkowskie.

b) Grupa robocza

Grupa robocza w 2013 r. odbyła cztery posiedzenia, w czasie których omawiano m.in. wyniki przetargów na odbiór / odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych (rozstrzygnięcie sprawy związanej z cenami ujemnymi), propozycję stworzenia poradnika postępowania w sytuacjach kryzysowych dot. zamówień publicznych, zakres dokumentów, które zamawiający może żądać od wykonawcy przed podpisaniem umowy, łączenie zamówień w aspekcie robót budowlanych, prawo opcji a oferta wariantowa, umowę barterową w zamówieniach publicznych, przetarg na zakup energii elektrycznej dla Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, czy też zastosowanie dialogu technicznego w praktyce. Ponadto grupa robocza zorganizowała także we wrześniu 2013 r. spotkanie informacyjno-konsultacyjne dot. forum nt. zamówień publicznych i funkcjonowania w/w gremium adresowane do przedstawicieli wydziałów/referatów zajmujących się zamówieniami publicznymi w poszczególnych jst członkowskich Związku. Celem tego spotkania było zachęcenie innych jst członkowskich do korzystania z forum oraz udziału w posiedzeniach tego gremium.

Ponadto w ramach nawiązanej kooperacji Związku z Wydawnictwem Wolters Kluwer kilku przedstawicieli grupy roboczej ds. ZP wzięło udział w organizowanej przez to wydawnictwo IV konferencji Zamówień Publicznych: *Specyfika zamówień publicznych po nowelizacji prawa zamówień publicznych*, która odbyła się w październiku 2013 r. w Warszawie.

5. Działania dot. rozliczania VAT przez JST

W ślad za uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 czerwca br. (Nr I FPS 1/13), w której została zakwestionowana dotychczasowa praktyka odrębnej rejestracji samorządowych jednostek budżetowych dla celów rozliczeń podatku VAT, Śląski Związek Gmin i Powiatów podjął szereg działań mających na celu uzgodnienie przez jst rozwiązania sytuacji dot. systemu rozliczania podatku VAT. Związek zorganizował szereg spotkań w tej sprawie, w tym m.in. spotkania skarbników miast na prawach powiatu woj. śląskiego oraz spotkanie przedstawicieli korporacji samorządowych w Polsce. W wyniku tego ostatniego spotkania wypracowano dokument, pn. „*Główne postulaty samorządowe uzgodnione na spotkaniu konsultacyjnym w dn. 9 września 2013 r. w Katowicach w odniesieniu do systemu rozliczania podatku VAT*”, przyjęty także na wspólnym posiedzeniu Zarządu Związku Miast Polskich i Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w dn. 16 września 2013 r. w Gliwicach i przekazany następnie Ministrowi Finansów. W ramach Związku powołano także Podzespół roboczy ds. VAT, który podjął decyzję o czasowym wstrzymaniu prac do momentu wydania orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE, do którego zostało skierowane przez NSA pytanie prejudycjalne w sprawie sposobu rozliczeń VAT przez jst.

6. Działania w dziedzinie energii

- a) zorganizowanie spotkania organów wykonawczych gmin z województwa śląskiego z przedstawicielami firmy Tauron celem omówienia sposobu funkcjonowania spółek

w ramach grupy Tauron z punktu widzenia ich bieżących kontaktów z jednostkami samorządu terytorialnymi i nakreślenia formy oraz częstotliwości w/w spotkań (luty 2013 r.);

- b) podjęcie starań w zakresie przyłączenia gmin członkowskich Związku do Grupy Zakupowej utworzonej w oparciu o pełnomocnictwo udzielone Prezydentowi Miasta Lublina – do grupy tej przystąpiły trzy gminy członkowskie Związku.

7. Regionalne Komitety Sterujące/Monitorujące oraz inne gremia regionalne i krajowe

1. Na wniosek Marszałka, bądź Wojewody Zarząd Związku Związek desygnuje już od kilku kadencji przedstawicieli samorządu lokalnego do działających w naszym województwie Regionalnych Komitetów Sterujących, Regionalnych Komitetów Monitorujących i innych ciał tego typu. Za pośrednictwem delegowanych przez Związek osób samorządy lokalne posiadają pewien wpływ na decyzje władz regionalnych woj. śląskiego. Wskazani przez Zarząd Związku przedstawiciele samorządów lokalnych są członkami następujących gremiów regionalnych:

- a) Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. W Komitecie Monitorującym RPO zasiada 8 członków oraz 8 ich stałych zastępców desygnowanych przez Zarząd Związku;
- b) Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny *Kapitał Ludzki* w Województwie Śląskim, powołanego przez Zarząd Województwa Śląskiego w dn. 1 października 2007 r. Związek reprezentuje w Podkomitecie 3 członków oraz 3 stałych zastępców członków;
- c) Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego;
- d) Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego;
- e) Zespołu Zadaniowego ds. wdrażania rządowego programu „Razem bezpieczniej” na obszarze województwa śląskiego (powołanego uchwałą Zespołu Doradczego Wojewody Śląskiego ds. utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego);
- f) Wojewódzkim Zespole ds. Ekonomii Społecznej;
- g) Wojewódzkiej Radzie Zdrowia Psychicznego;
- h) Radzie do spraw Społecznej Odpowiedzialności Biznesu;
- i) Zespole Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego.

2. Przedstawiciele Związku zasiadają również w gremiach ogólnokrajowych. Związek jest reprezentowany m.in. w Komitecie Monitorującym Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004–2006. Przedstawicielami Związku w tym Komitecie są Przewodniczący Związku, p. Zygmunt Frankiewicz – Prezydent Miasta Gliwice oraz p. Kazimierz Górski – Prezydent Sosnowca, Zastępca Przewodniczącego Związku, będący Zastępcą Członka Komitetu Monitorującego.

Ponadto od 2012 r. Związek posiada swoich przedstawicieli w:

- a) Zespole Roboczym ds. danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”, utworzonym w ramach Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (obecnie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju);
- b) Polskiej Sieci LGD – Federacja Regionalnych Sieci LGD.

8. Integracja środowisk samorządowych województwa śląskiego

1) Konwent Burmistrzów i Wójtów

Związek organizuje posiedzenia Konwentu Burmistrzów i Wójtów Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, stanowiącego forum wymiany informacji i płaszczyznę współpracy dla przedstawicieli gmin średnich i małych woj. śląskiego oraz spełniającego ważną rolę w integrowaniu środowisk samorządowych naszego województwa.

Funkcję Koordynatora Konwentu Burmistrzów i Wójtów pełni p. Ireneusz Czech – Wójt Gminy Kochanowice, Członek Zarządu Związku. Członkami Prezydium Konwentu w kadencji 2011-2014 są:

- 1) p. Waław Kęska – Burmistrz Miasta Pyskowice,
- 2) p. Barbara Magiera – Burmistrz Miasta Radlina,
- 3) p. Klemens Podlejski – Burmistrz Miasta i Gminy Żarki,
- 4) p. Marek Śliwa – Burmistrz Miasta Poręba,
- 5) p. Anna Grygierek – Burmistrz Miasta Strumień,
- 6) p. Adam Zając - Wójt Gminy Kłomnice.

W 2013 roku odbyły się trzy posiedzenia Konwentu:

- 1) dn. 1 lutego 2013 r. (Kalety)

Konwent dotyczył przygotowania gmin do wdrożenia nowego systemu gospodarki odpadami. Na problemy prawne, organizacyjne i finansowe gmin związane z przygotowaniem do nowego systemu odpowiadali Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Zastępca Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

- 2) posiedzenie Śląsko-Sudeckiego Konwentu Samorządowego, Pszczyna, dn. 11-12 kwietnia 2013 r.

W trakcie posiedzenia miała miejsce rewizyta Sudeckiego Konwentu Prezydentów, Burmistrzów, Wójtów, który gościł Konwent Burmistrzów i Wójtów Śląskiego Związku Gmin i Powiatów w 2012 r. Pierwszego dnia posiedzenia Konwentu odbyła się konferencja samorządowa nt. systemu oświaty i gospodarki odpadami, mająca na celu wymianę doświadczeń i opinii pomiędzy samorządowcami z województwa dolnośląskiego oraz śląskiego. Pierwszego dnia Konwentu odbył się także I Samorządowy Międzywojewódzki Mecz Piłki Nożnej Halowej między drużynami konwentów samorządowych: śląskiego i sudeckiego o puchar p. Antoniego Piechniczka. Podczas drugiego dnia posiedzenia odbyło się spotkanie w Gminie Gierałtowice nt. energetyki w małej gminie, gdzie zaprezentowano innowacyjne projekty gminy Gierałtowice oraz w Gliwicach (Nowych Gliwicach), gdzie odbyła się konferencja samorządowa pt. „*Dobre rządzenie w samorządzie*”, w ramach której przedstawiono tematy: rządzenie gminą w warunkach kryzysu, metody benchmarking jako narzędzia do lepszego rządzenia gminą oraz zarządzania strategicznego w warunkach ryzyka, jakości i bezpieczeństwa informacji. Przedstawiono także proces rewitalizacji Nowych Gliwic połączony ze zwiedzaniem obiektu.

- 3) dn. 4 października 2013 r. (Pyskowice)

Głównym tematem posiedzenia Konwentu była gospodarka wodno-ściekowa w kontekście przyszłego okresu programowania 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego na lata 2014-2020 i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Po zakończeniu posiedzenia odbył się VIII Samorządowy Turniej Piłki Siatkowej o puchar Marszałka Województwa Śląskiego.

2) Konwent Prezydentów Miast na Prawach Powiatu

W 2013 roku odbyły się dwa posiedzenia Konwentu Prezydentów Miast na Prawach Powiatu których gospodarzami byli prezydenci miast Bytomia (marzec 2013 r.) oraz Tychów (sierpień 2013 r.). Podczas posiedzeń poruszane były m.in. tematy:

- a) przekazywanie nowych zadań jst bez zapewnienia adekwatnych środków finansowych na ich realizację,
- b) doświadczenia miast w realizacji projektów w formule PPP,
- c) udzielanie ślubów poza lokalem Urzędu Stanu Cywilnego,
- d) problem opodatkowania obiektów podziemnych wyrobisk górniczych w świetle najnowszego orzecznictwa sądowo-administracyjnego,
- e) polityka mieszkaniowa miast na prawach powiatu województwa śląskiego,
- f) udział miast województwa śląskiego w akcji zbierania danych finansowych dot. wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, prowadzonej przez Zrzeszenie Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego,
- g) zmiany w ustawie o systemie oświaty dot. ograniczenia liczby uczniów w klasach I-III szkoły podstawowej do 25 osób;
- h) wychowanie przedszkolne w kontekście tzw. „ustawy przedszkolnej” z dn. 13 czerwca 2013 r.,
- i) nowy system gospodarki odpadami – pierwsze doświadczenia i wnioski,
- j) finansowanie działań przeciwpowodziowych i bezpieczeństwa publicznego w ramach RPO Woj. Śląskiego na lata 2014-2020,
- k) wpływy do budżetów jst z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT w I półroczu 2013 r.

8. Partnerska współpraca dla regionu

- 1) Realizując swoje zadania Śląski Związek Gmin i Powiatów współpracuje w regionie z instytucjami, których cel działania zbliżony jest do działalności Związku. W roku ubiegłym Związek współpracował z Samorządem Województwa Śląskiego oraz z takimi instytucjami, jak: Śląski Urząd Wojewódzki, Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki w Katowicach, Fundacja Ekologiczna „Silesia”, Górnośląski Związek Metropolitalny, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, lokalne grupy działania z terenu województwa śląskiego funkcjonujące w ramach podejścia LEADER i z wieloma innymi instytucjami. Z większością tych instytucji Związek łączy długoletnia współpraca.
- 2) Związek współpracuje również z kilkoma partnerami, prowadzącymi działalność o zasięgu ponadregionalnym i ogólnokrajowym. Nasi partnerzy samorządowi spoza regionu to Związek Miast Polskich, Instytut Rozwoju Miast z siedzibą w Krakowie, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Fundacja Promocji Programów dla Rolnictwa (FAPA), Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, Związek Banków Polskich.

3) W ramach współpracy międzynarodowej, Związek w roku sprawozdawczym kontynuował współpracę m.in. z Sekretariatem Programu URBACT II w Paryżu.

9. Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS)

Obecna sytuacja samorządów lokalnych oraz kolejne inicjatywy legislacyjne, zagrażające stabilności samorządów lokalnych wpłynęły na podjęcie przez samorzady lokalne w Polsce, zrzeszone w ramach regionalnych organizacji samorządowych intensywnej współpracy, mającej na celu wspólne działania w obronie interesów samorządowych. Współpraca ta zaowocowała podpisaniem w roku 2013 Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych.

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS) powstało z myślą o stworzeniu platformy porozumienia, wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, a jego rezultatem będzie łączenie wspólnych sił oraz inicjatyw samorządowych. Dziewięć organizacji, które podpisały porozumienie to realna możliwość działania na rzecz interesów samorządów w Polsce. Konfiguracja tak różnych stowarzyszeń to też pewność, że to przedsięwzięcie jednoczy różne, bo zarówno zbieżne z potrzebami małych, jak i większych gmin czy dużych miast, spojrzenia na kwestie związane z funkcjonowaniem jst. Ten efekt samorządowej synergii występuje ponad politycznymi podziałami, a wokół problemów, które bliskie są obywatelom.

W trakcie spotkania regionalnych organizacji samorządowych z całej Polski w dn. 29 października 2013 r. na zaproszenie Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego w Nowej Soli, doszło do podpisania Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych.

Organizacje współpracujące w ramach OPOS:

- Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych,
- Sudecki Konwent Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów,
- Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza,
- Stowarzyszenie Związek Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego,
- Śląski Związek Gmin i Powiatów,
- Zrzeszenie Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego,
- Związek Gmin Lubelszczyzny,
- Związek Gmin Pomorskich,
- Związek Gmin Śląska Opolskiego,
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski (*formalny członek OPOS od marca 2014 r.*).

Członkowie OPOS ustalili priorytety działań dot. konkretnych ustaw, które obecnie w największym stopniu absorbują samorzady i jednocześnie przekładają się na życie każdego obywatela. Wśród tematów, w zakresie których OPOS przyjął wspólne stanowiska, pojawia się m.in. projekt ustawy o współdziałaniu w ST na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego, projekt ustawy o powiecie metropolitalnym, ustawa dot. przekazywania dróg krajowych, ustawa o odnawialnych źródłach energii czy też ustawa o korytarzach przesyłowych.

IV. INFORMOWANIE I SZKOLENIE GMIN I POWIATÓW W DZIEDZINIE POLITYK I PROGRAMÓW UE

Rok 2013 był okresem intensywnych prac nad przygotowaniem do przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym oraz regionalnym. Działania Związku dotyczące informowania i szkolenia gmin i powiatów w dziedzinie polityki spójności UE prowadzone były dwutorowo: tj. dostarczanie jst informacji nt. aktualnego stanu prac nad przygotowaniem do przyszłego okresu programowania na poziomie unijnym oraz krajowym oraz wsparcie jst przy pracach przygotowawczych do nowej perspektywy finansowej UE na poziomie regionalnym, subregionalnym oraz podregionalnym i lokalnym. Ważniejsze przedsięwzięcia Związku z zakresu informowania i szkolenia w dziedzinie polityk i programów UE skierowane do przedstawicieli gmin i powiatów w 2013 r. to m.in.:

1. Spotkanie dot. roli Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020 w dn. 14 marca 2013 r. w Katowicach

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele zarówno Ministerstwa Rozwoju Regionalnego jak i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Było to pierwsze spotkanie, w którym nt. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych wypowiedziały się strona rządowa oraz samorząd regionalny, co pozwoliło przedstawicielom samorządów lokalnych spojrzeć na ww. zagadnienie w szerszym kontekście.

2. Komisja Związku ds. Unii Europejskiej

W 2013 roku regularnie odbywały się posiedzenia Komisji ds. UE, udział w których wzięli m.in. dwukrotnie dr J. Olbrycht - Poseł do Parlamentu Europejskiego oraz Dyrektor Wydziału Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Woj. Śląskiego i Dyrektor Wydziału Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Woj. Śląskiego. Spotkania te miały na celu wprowadzenie pracowników samorządów lokalnych odpowiedzialnych za rozwój gmin i powiatów oraz pozyskiwanie funduszy UE do zagadnień związanych z programowaniem przyszłej perspektywy finansowej UE, a zwłaszcza przyszłego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020.

3. Warsztaty wspierające proces formułowania strategii rozwoju w subregionach województwa śląskiego oraz budowanie strategii podregionalnych

1) W 2013 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów aktywnie włączył się w trwające w subregionach województwa śląskiego prace nad tworzeniem subregionalnych strategii rozwoju. Pierwsze ich wersje, zgodnie z harmonogramem prac ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, powinny powstać do końca czerwca 2013 r. Związek zorganizował po dwa jednodniowe warsztaty wspierające proces formułowania strategii rozwoju w subregionie północnym i południowym województwa (subregiony te, w przeciwieństwie do subregionu centralnego oraz zachodniego, postanowiły nie zlecać tego zadania ekspertom zewnętrznym). Warsztaty te odbyły się w dniach 8 i 27 kwietnia 2013 r. w Częstochowie oraz 22 kwietnia, a także 5 czerwca 2013 r. w Bielsku-Białej. W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele większości jednostek samorządu terytorialnego poszczególnych subregionów. Podczas pierwszych warsztatów odpowiedziano m.in. na pytania dot. korzyści jakich powinna dostarczyć strategia subregionu gminom oraz dokonano próby wyznaczenia scenariusza ewolucyjnego – jak najprawdopodobniej ukształtuje się przyszłość subregionu do 2020 roku. Drugie warsztaty poświęcone były

zagadnieniu „inteligentnych specjalizacji gospodarczych”. Dokonano próby określenia inteligentnych specjalizacji poszczególnych subregionów oraz składających się na nie synergicznych działalności (wyznaczenie osi specjalizacji, działalności wspierające specjalizację, kadry na rzecz specjalizacji). Przeprowadzono także wstępną analizę możliwości wykreowania inteligentnej specjalizacji gospodarczej.

- 2) Śląski Związek Gmin i Powiatów zaangażował się także w prace mające na celu budowanie strategii podregionalnych. W dn. 17 października 2013 r. Związek we współpracy z Urzędem Miejskim w Sosnowcu zorganizował pierwszy z cyklu warsztatów mających na celu wsparcie procesu formułowania Strategii Rozwoju Podregionu Zagłębiowskiego, który poprowadził dr Krzysztof Wrana z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, doradca strategicznego procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”. W trakcie pierwszych warsztatów podjęto próbę odpowiedzi m.in. na zagadnienia dot. rozpoznania oczekiwań związanych z formułowaną strategią, określenia wyróżniających cech podregionu zagłębiowskiego oraz ich znaczenia dla budowania pozycji podregionu, zidentyfikowania głównych barier i deficytów utrudniających strategiczny rozwój podregionu zagłębiowskiego oraz ustalenia potencjałów tworzących fundament strategicznego podregionu.

4) **Pozostałe przedsięwzięcia z zakresu informowania i szkolenia w dziedzinie polityk i programów UE skierowane do przedstawicieli gmin i powiatów**

- 1) warsztat *„Kreatywny small-business szansą rozwoju lokalnego w Subregionie Północnym Województwa Śląskiego”* w Częstochowie, dn. 17 października 2013 r.

Warsztat ten został zorganizowany w Częstochowskim Parku Przemysłowo-Technologicznym przy współpracy z Urzędem Miejskim w Częstochowie. Pomysł na warsztaty adresowane do przedstawicieli małej i średniej przedsiębiorczości oraz gmin w Subregionie Północnym Województwa Śląskiego w kierunku produktów o wysokich walorach estetycznych, z wykorzystaniem wysokiej jakości wzornictwa, pojawił się w trakcie warsztatów organizowanych przez Związek w dniach 8 oraz 27 kwietnia 2013 r. w Częstochowie, których celem było przygotowanie Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Województwa Śląskiego pod kątem przyszłej perspektywy finansowej UE. Zauważono wówczas, iż szansą dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w Częstochowie oraz jej okolicach jest wsparcie branż kreujących produkty o wysokich walorach estetycznych. Przy obserwowanej na rynku dużej unifikacji jakościowej i stylistycznej produktów oryginalność wzornicza (rozumiana przede wszystkim jako wysoki poziom artystyczny/estetyczny produktu) może być dla drobnych przedsiębiorców łatwiejszym i tańszym sposobem zdobycia satysfakcjonującej pozycji rynkowej niż konkurowanie na nim jakością czy poziomem technologicznym wyrobu.

4. **szkolenia dla urzędników oraz radnych dot. przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020**

W 2013 roku ŚZGiP uruchomił dla chętnych gmin i powiatów szkolenia dla urzędników oraz radnych dot. przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Szkolenia odbyły się 10 maja w Kłobucku oraz 28 czerwca w Żywcu. Program szkoleń obejmował następujące elementy:

- a) Polityka Spójności UE – główne elementy pakietu legislacyjnego;
- b) programowanie perspektywy finansowej 2014–2020 – wymiar krajowy (zasady programowania, dokumenty strategiczne, Umowa Partnerstwa, Kontrakt Terytorialny, Instrumenty wspierające rozwój terytorialny);
- c) programowanie perspektywy finansowej 2014–2020 – wymiar regionalny (założenia Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego na lata 2014-2020; priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Śląskiego na lata 2014-2020, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w Regionalnym Programie Operacyjnym Woj. Śląskiego na lata 2014-2020).

V. POLITYKA MIEJSKA - Działalność na rzecz kształtowania polityki miejskiej

1. VII Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Zarządzanie miastem” – „Miasto 2013”

Śląski Związek Gmin i Powiatów był jednym z partnerów konferencji, która odbyła się w Katowicach w dniach 18-19 kwietnia 2013 r. Organizatorem konferencji był Poseł do Parlamentu Europejskiego, p. Jan Olbrycht oraz Stowarzyszenie „Europa jest prosta”. Tegoroczne spotkanie poświęcone było dyskusji nad polityką miejską w Polsce i środkami unijnymi niezbędnymi do jej realizacji w następnych latach. Zaprezentowane zostały współczesne trendy w planowaniu rozwoju miast, przeprowadzono także debatę nad systemem wdrażania wymiaru miejskiego polityki spójności w latach 2014-2020.

2. Kontynuacja prac nad projektem ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz o zmianie niektórych innych ustaw

W 2013 r. z inicjatywy Związku odbyło się kilka spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami miast dot. projektu ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (jego autorem jest p. mec. Grzegorz Kubalski, ekspert Związku Powiatów Polskich, b. wójt gminy Jabłonna). Ostateczny projekt (jego 10. wersja) po konsultacjach prawnych (we współpracy ze Związkiem Miast Polskich) został oficjalnie przekazany p. Premier Elżbiecie Bieńkowskiej (wówczas Minister Rozwoju Regionalnego) podczas Kongresu Miast Polskich w dn. 8 listopada 2013 r. w Krakowie. Prace nad projektem ustawy zostały zainicjowane przez Śląski Związek Gmin i Powiatów we współpracy ze Związkiem Miast Polskich i były w pierwszej fazie prowadzone, a następnie koordynowane przez te organizacje.

3. Kurs dla osób zajmujących się rewitalizacją w miastach członkowskich

Śląski Związek Gmin i Powiatów był inicjatorem i organizatorem trwającego od października 2012 r. kursu dla osób zajmujących się rewitalizacją w miastach członkowskich Związku w kontekście nowego okresu programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020. W szkoleniach uczestniczyło 35 osób z miast członkowskich Związku. W 2013 r. (styczeń-kwiecień) w ramach kursu odbyło się 6 szkoleń dot.:

- a) przestrzennych aspektów rewitalizacji terenów przemysłowych,
- b) rewitalizacji blokowisk,
- c) mieszkalnictwa w procesie rewitalizacji,
- d) aspektów prawnych rewitalizacji,
- e) aspektów finansowych rewitalizacji,
- f) monitoringu i ewaluacji procesu rewitalizacji (wskaźniki).

Przy organizacji kursu Związek współpracował z Wydziałem Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Poszczególne szkolenia w ramach kursu zostały przeprowadzone przez wysokiej klasy specjalistów, którzy zostali bardzo dobrze ocenieni przez uczestników (poprzez anonimowe ankiety ewaluacyjne przeprowadzane po każdym szkoleniu). Podobnie wysoko oceniona została tematyka szkoleń. Szczegółowe informacje na temat kursu znajdują się na stronie internetowej: <http://kursrewitalizacji.silesia.org.pl/>

4. Grupa robocza ds. polityki miejskiej

Członkowie działającej w ramach Związku grupy roboczej ds. polityki miejskiej byli na bieżąco informowani o wydarzeniach lokalnych i regionalnych związanych z tematyką miejską, a także uczestniczyli w pracach związanych z projektem ustawy o rewitalizacji obszarów zdegradowanych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, warsztatach organizowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju) w ramach prac nad projektem Krajowej Polityki Miejskiej dot. m.in. rewitalizacji jako zaplanowanego, zintegrowanego procesu naprawy środowiska miejskiego (dn. 18 września oraz 30 października 2013 r. w Warszawie) oraz zarządzania rozwojem i współpracą w miejskich obszarach funkcjonalnych (dn. 10 października 2013 r. w Wałbrzychu).

5. Wypracowanie wspólnego podejście do polityki mieszkaniowej miast na prawach powiatu województwa śląskiego

W odpowiedzi na ustalenia Konwentu Prezydentów Miast na Prawach Powiatu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz wyniki opracowanego na zlecenie Związku w II połowie 2011 r. *Raportu nt. mieszkalnictwa gminnego w miastach na prawach powiatu województwa śląskiego* Związek rozpoczął działania zmierzające do wypracowania wspólnego podejścia do polityki mieszkaniowej miast na prawach powiatu województwa śląskiego. Zasadniczym celem podjętych prac miało być uzgodnienie przez miasta na prawach powiatu województwa wspólnego podejścia do kilku kluczowych zagadnień składających się na ewentualną przyszłą wspólną politykę mieszkaniową miast województwa śląskiego, podjęcie współpracy w rozwiązywaniu głównych problemów tego sektora oraz wymiana doświadczeń i prezentacja dobrych praktyk. Ponadto uzgodnienie wspólnych założeń może pomóc miastom zmniejszyć skalę kontrowersji i konfliktów społecznych, dot. m.in. wysokości czynszów, skali ich podwyżek i innych elementów polityki mieszkaniowej miast w kontekście tego, że mieszkańcy często powołują się na rozwiązania z innych miast.

Dwa pierwsze spotkania (w dniu 4 czerwca oraz 26 września 2013 r.) poświęcone były sprawom dot. kwestii różnicowania praktyk miast w dziedzinie określania stawek czynszu (a w szczególności metodzie wyliczania średniej stawki czynszu w zasobie mieszkaniowym gminy) oraz wysokości stawek bonifikat stosowanych w miastach. Przeprowadzone dyskusje wyraźnie pokazały, że podjęta przez Związek tematyka jest nie tylko bardzo obszerna, ale przede wszystkim skomplikowana i ważna z punktu widzenia rozwoju miast i będzie kontynuowana przez Związek w roku 2014.

6. Organizacja spotkania warsztatowego „Demografia i kurczenie się miast – wnioski dla Krajowej Polityki Miejskiej”

Śląski Związek Gmin i Powiatów był inicjatorem i organizatorem spotkania warsztatowego „Demografia i kurczenie się miast – wnioski dla Krajowej Polityki Miejskiej”, które odbyło się w dn. 28 listopada 2013 r. w Katowicach. Spotkanie organizowane było we współpracy z Departamentem Polityki Przestrzennej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Związkiem Miast Polskich. W spotkaniu warsztatowym uczestniczyło ponad 80 osób – przedstawiciele miast z wielu regionów Polski, naukowcy, przedstawiciele samorządów województwa, organizacji społecznych itp. W trakcie spotkania przeprowadzono warsztaty dot.:

- a) polityki społecznej (rodziny i seniorów) wobec przemian demograficznych w miastach,
- b) bazy ekonomicznej i rynku pracy oraz systemu lokalnych usług publicznych wobec zmian demograficznych,
- c) atrakcyjności przestrzeni jako czynnika przeciwdziałania depopulacji w miastach.

W oparciu o wnioski z warsztatów przygotowano rekomendacje dla Krajowej Polityki Miejskiej, które przesłano do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

Tematyka warsztatów związana jest z jednym z najważniejszych wyzwań polskich miast, wynikającym z obecnie obserwowanych zmian demograficznych (m.in. depopulacja, kurczenie się miast, starzenie się społeczności lokalnych w miastach). Zmiany demograficzne przynoszą bardzo negatywne skutki dotyczące rozwoju i funkcjonowania miast, zwłaszcza w sferze gospodarczej, społecznej, kulturowej i przestrzennej (implozja centrów niektórych miast). W związku z powyższym konieczne jest podjęcie zintegrowanych i długofalowych działań w skali kraju i poszczególnych regionów problemowych, które umożliwią przeciwdziałanie depopulacji, a przynajmniej adaptowanie miast do jej negatywnych skutków. Jednym z celów polityki Państwa, a w jej ramach województw i samorządów lokalnych powinno być więc zoptymalizowanie kosztów/korzyści funkcjonowania miast w nowej rzeczywistości demograficznej, a także podejmowanie działań na rzecz wzmocnienia i rozwoju rodziny oraz zdrowia i aktywności seniorów.

VI. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMIN I POWIATÓW ORAZ PROMOCJA

1. Działania z zakresu gospodarki przestrzennej

1) W ramach działań Związku wspierających gminy w zakresie gospodarki przestrzennej i planowania zintegrowanego w gminie kontynuowane były inicjatywy, dot. wdrażania **dyrektywy INSPIRE**. W 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, która określa zasady tworzenia oraz użytkowania infrastruktury informacji przestrzennej, regulując kompleksowo cały proces wdrażania nowych rozwiązań w zakresie dostępu do informacji o przestrzeni. W 2013 r. kontynuowana była współpraca z Towarzystwem Urbanistów Polskich O/Katowice przy organizacji spotkań poruszających tę tematykę:

- a) spotkanie z przedstawicielami Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej poświęcone problematyce wdrażania ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej w gospodarce przestrzennej, w tym prezentacji przygotowywanego

kursu e-learningowego i podręcznika z zakresu podstawowej wiedzy o infrastrukturze informacji przestrzennej w sferze zagospodarowania przestrzennego (dn. 4 kwietnia 2013 r.);

b) praktyczne szkolenia dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego z zakresu „*Sporządzanie metadanych dla dokumentów planistycznych w gminach*” (w dniach 3 i 10 grudnia 2013 r.).

2) szkolenie dot. problematyki **opłaty adiacenckiej z tytułu wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej** (dn. 13 marca 2013 r.).

3) **Konferencja GIS Day 2013** (dn. 20 listopada 2013 r.)

Związek zaangażował się jako Partner Wspierający w organizację konferencji. To coroczne święto użytkowników i pasjonatów Systemów Informacji Geograficznej organizowane jest przez Miasto Bytom. Podczas ubiegłorocznej edycji (w 2013 r.) zostały przedstawione nowe inicjatywy oraz możliwości zastosowania technologii GIS oraz omówione zostało znaczenie integracji danych przestrzennych. Poruszono również ważną tematykę związaną z wykorzystaniem systemów GIS do budowy inteligentnego miasta (*Smart Cities*) - koncepcję zarządzania miastem w oparciu o zasady konkurencyjności, zastosowanie wysokich technologii, ochronę zasobów naturalnych, mądre wykorzystywanie kapitału społecznego i partycypację społeczną.

4) **VII Forum szkoleniowe Instytutu Systemów Przestrzennych i Katastralnych** (w dn. 21-23 marca 2013 r.) w Szczyrku

VII Forum szkoleniowe Instytutu Systemów Przestrzennych i Katastralnych zorganizowane zostało tym razem pod hasłem „*Inteligentna Gmina filarem zrównoważonego rozwoju*” i połączone z warsztatami dla użytkowników aplikacji ISPiK pt. „*Zastosowanie narzędzi GIS w zarządzaniu współczesną e-administracją*”. Śląski Związek Gmin i Powiatów był Partnerem Wspierającym Forum. Celem Forum było zapoznanie z możliwościami technologicznymi, prawnymi i finansowymi realizowania przez jednostki administracji publicznej wszystkich szczebli zadań ustawowych, wynikających w szczególności z ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej.

5) **Komisja Planowania Przestrzennego, Architektury i Gospodarki Gruntami**

Członkowie Komisji Planowania Przestrzennego, Architektury i Gospodarki Gruntami aktywnie uczestniczyli w organizowanych przez Związek inicjatywach dot. problematyki gospodarki przestrzennej oraz podejmowali inne ważne tematy podczas swoich posiedzeń. Ważnym elementem posiedzeń Komisji jest wymiana doświadczeń i wspólne rozwiązywanie pojawiających się w poszczególnych urzędach problemów w tym zakresie. Funkcję Przewodniczącej Komisji pełni od kilku lat p. Małgorzata Seweryn - Naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

2. Wspieranie rozwoju gospodarczego gmin i powiatów i promocja

1) współpraca z Regionalną Izbą Gospodarczą w Katowicach przy organizacji **III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw** w Katowicach w dniach 16-18 września 2013 r.

Związek – występując w roli samorządowego partnera wspierającego – włączył się aktywnie w rozpowszechnianie informacji o tym wydarzeniu biznesowym, skupiającym przedstawicieli MŚP i dużych firm, świata nauki, instytucji otoczenia biznesu oraz samorządy lokalne, władze regionalne oraz rządowe. Kongres był miejscem dyskusji nt. aktualnych możliwości i zadań samorządów terytorialnych w tworzeniu warunków do rozwoju gospodarczego oraz współpracy ze sferą biznesu, instytucji otoczenia biznesu oraz świata nauki.

- 2) współpraca z Polskim Towarzystwem Wspierania Przedsiębiorczości podczas organizacji **V Europejskiego Kongresu Gospodarczego** w dn. 13-15 maja 2013 r.

Ten trzydniowy cykl debat i spotkań po raz piąty zagościł już w kalendarzu Związku. Związek włącza się w przygotowania Kongresu w roli partnera instytucjonalnego informując o Kongresie gminy i powiaty naszego województwa oraz partnerów Związku.

- 3) **warsztaty dot. komunikacji społecznej w samorządzie lokalnym** w Wiśle, dn. 12-13 grudnia 2013 r.

Warsztaty zorganizowane w nawiązaniu do zorganizowanego przez Związek w czasie V Dnia Samorządu Terytorialnego Woj. Śląskiego samorządowego warsztatu wymiany doświadczeń dot. relacji samorząd-media pt.: „Zrozumieć media, zrozumieć samorząd” (Tarnowskie Góry, dn. 14 czerwca 2013 r.). Ich celem było rozwinięcie i uzupełnienie kompetencji komunikacyjnych w zakresie tworzenia, przekształcania oraz przekazywania informacji w różnych typach komunikacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem kontaktów z mediami. Warsztaty zostały poprowadzone przez doświadczonych dziennikarzy radiowych, telewizyjnych i prasowych, a one same były ukierunkowane przede wszystkim na praktyczne aspekty procesu komunikacji wraz z analizą indywidualnych predyspozycji uczestników.

3. Działania dot. PPP (partnerstwa publiczno–prywatnego)

Tematyka partnerstwa publiczno-prywatnego od kilku lat odgrywa ważną rolę w działaniach podejmowanych przez Związek, początkowo w ramach uruchomionego cyklu szkoleniowego pt. „*Innowacyjne metody finansowania przedsięwzięć w gminach i powiatach*”, a następnie w różnych działaniach wspierających rolę PPP w rozwoju samorządu lokalnego. Aktualizowana jest podstrona poświęcona tematyce PPP w ramach strony www Związku. Związek w tym zakresie przede wszystkim wspiera organizację inicjatyw służących popularyzacji tematu PPP w gminach i powiatach województwa śląskiego.

- 1) konferencja pn. *"Partnerstwo Publiczno-Prywatne: ścieżki dojścia i zasady realizacji inwestycji w formule PPP"* zorganizowana przez Wolters Kluwer Polska wydawcę Systemu Informacji Prawnej LEX, w dn. 15 kwietnia 2013 r. w Katowicach

Śląski Związek Gmin i Powiatów został partnerem instytucjonalnym konferencji. Celem konferencji była popularyzacja PPP jako formy współpracy między organami publicznymi a sektorem prywatnym, która nie tylko umożliwia zwiększenie efektywności usług publicznych, ale także umożliwia zaoszczędzenie części środków publicznych i przeznaczenie ich na inne cele publiczne.

4. Współpraca z mediami

Śląski Związek Gmin i Powiatów regularnie współpracuje z mediami poprzez:

- a) stałą wysyłkę drogą elektroniczną do mediów stanowisk przyjmowanych przez Zgromadzenia Ogólne i Zarząd Związku – w tym publikacje skrótów stanowisk na łamach czasopism specjalistycznych (np. Portal samorządowy, Samorząd.pap.pl, „Wspólnota”, „Euro 25”);
- b) wysyłanie informacji do mediów informujących o większych imprezach przygotowywanych przez Związek lub innych ważnych tematach, które podejmuje Związek;
- c) organizację konferencji prasowych Związku – przy okazji dużych imprez Związku czy innych ważnych tematach podejmowanych przez Związek (np. konferencja prasowa w trakcie V Dnia Samorządu Terytorialnego, Tarnowskie Góry, dn. 14 czerwca 2013 r);
- d) stronę internetową Związku – współpraca z różnymi partnerami (np. Portal Samorządowy, czasopismo „Wspólnota”, „Euro 25”, Telewizja Katowice oraz Radio Katowice w ramach współpracy patronackiej);
- e) publikacje:
  - publikowane w mediach regionalnych materiały prasowe nt. ogólnopolskiej konferencji *"Indywidualny wskaźnik zadłużenia – przewidywane problemy finansowe samorządów i możliwe zmiany regulacji prawnej"* – w tym artykuł nt. indywidualnego wskaźnika zadłużenia jst w czasopiśmie „Finanse Komunalne”;
  - publikowane materiały w prasie samorządowej nt. Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych (OPOS) – w tym artykuł nt. OPOS w czasopiśmie „Euro 25”;
  - wywiad z p. Kazimierzem Górskim, Prezydentem Sosnowca, Zastępcą Przewodniczącego Związku na łamach publikacji *„Kapitał Województwa Śląskiego”* dystrybuowanej w ramach Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz jako insert do „Dziennika - Gazety Prawnej”;
  - opublikowany na łamach czasopisma „Przegląd komunalny” materiał prasowy nt. konferencji pn. *„System gospodarki odpadami komunalnymi po 1 lipca 2013 r. - problemy, wątpliwości i wyzwania”*.

VII. ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH W GMINACH I POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

W roku 2013 działania Związku dotyczące wspierania rozwoju obszarów wiejskich w regionie koncertowały się przede wszystkim na aktywnym uczestnictwie w projektowaniu przyszłych mechanizmów wsparcia dla obszarów wiejskich w kolejnym okresie programowania UE 2014-2020, w tym na lobbingu na rzecz uruchomienia w województwie śląskim nowego instrumentu terytorialnego pn. „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” (RLKS). Związek ponadto aktywnie angażował się w rozwijanie współpracy samorządowej w ramach nowopowstałej ogólnopolskiej platformy współpracy gmin o charakterze wiejskim, tj. Polskiej Sieci Odnowy i Rozwoju Wsi (Związek pełnił rolę Sekretariatu Sieci) oraz wspieraniu współpracy dotyczącej wdrażania podejścia LEADER w regionie.

1. Udział Związku w projektowaniu mechanizmów wsparcia dla obszarów wiejskich w kolejnym okresie programowania UE 2014-2020

- 1) **konsultacje PROW 2014-2020** - wraz z pojawianiem się wstępnego, a potem pierwszego projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Związek przyjmował stanowiska zmierzające do uwzględnienia najbardziej pilnych potrzeb gmin o charakterze wiejskim, tj. w szczególności dotyczących infrastruktury dostępowej do podstawowych usług publicznych dla mieszkańców, tj. infrastruktury drogowej i wodno-kanalizacyjnej. Przedmiotem ww. stanowisk były również wstępne propozycje dotyczące kształtu działania LEADER, w tym zabieganie o niewykluczanie jednostek samorządu terytorialnego z grona beneficjentów nowej formuły dofinansowania projektów – tzw. projektów parasolowych.
- 2) **konsultacje RPO WSL 2014-2020** - zbliżone postulaty w zakresie potrzeb dofinansowania podstawowej infrastruktury komunalnej były prezentowane w stanowiskach Związku dotyczących kolejnych projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Dodatkowo mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia związane ze wsparciem wdrażania podejścia LEADER na obszarach wiejskich regionu Związek apelował o wprowadzenie instrumentu terytorialnego RLKS do RPO WSL, który z jednej strony mógłby umożliwić realizację wielofunduszowych lokalnych strategii rozwoju na terenach wiejskich (znacząco szerszych niż monofunduszowe wspierane wyłącznie środkami PROW), a z drugiej pozwoliłby rozszerzyć sprawdzoną metodologię LEADER na obszary miejskie (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów relacji miasto-wieś).
- 3) **spotkania dot. RLKS w Sejmie RP** – Związek jako członek Polskiej Sieci Lokalnych Grup Działania (LGD) – Federacji Regionalnych Sieci uczestniczył w dwóch spotkaniach z posłami na Sejm RP, których celem było uzyskanie poparcia wśród parlamentarzystów dla uruchomienia w Polsce instrumentu RLKS. W wyniku ww. spotkań powstał m.in. apel poselski ws. wprowadzenia RLKS oraz szereg działań zachęcających marszałków województw do wprowadzenia ww. instrumentu do poszczególnych regionalnych programów operacyjnych.

2. Działania na rzecz odnowy i rozwoju wsi

W sytuacji utrzymującego się również w roku 2013 braku regionalnego programu odnowy wsi Związek starał się aktywnie wspierać inne, pojawiające się w kraju inicjatywy na rzecz odnowy i rozwoju wsi, angażując tam gdzie to możliwe przedstawicieli gmin o charakterze wiejskim z terenu województwa śląskiego:

- 1) **Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi (PSORW)** – pod koniec 2012 r. w trakcie obchodów XV-lecia Odnowy Wsi w Polsce w Prószkowie w województwie opolskim przedstawiciele kilku regionów kraju zdecydowali o utworzeniu ogólnopolskiej sieci współpracy gmin o szczególnych osiągnięciach we wspieraniu odnowy wsi. Związek zaangażował się we wspieranie tej inicjatywy – jako członek wspierający oraz organizacja prowadząca jej Sekretariat do końca 2014 r. Spotkanie założycielskie PSORW odbyło się w dniu 11 marca 2013 r. w Strumieniu (porozumienie o współpracy zawarło 36 wójtów i burmistrzów z 15 województw samorządowych kraju). W dniu 12 marca 2013 r. w Pruchnej (Gmina Strumień) odbyła się również

konferencja pt. „Najlepsze praktyki w partycypacyjnym zarządzaniu gminą wspierającą lokalne procesy odnowy wsi” z prezentacją doświadczeń kilku regionów w ww. zakresie. Ponadto w ramach działań PSORW w 2013 r. zrealizowano m.in. spotkanie plenarne członków PSORW w Gniewinie, poświęcone menedżerskiemu zarządzaniu gminą (województwo pomorskie, 9-11 września 2014 r.), a także spotkania Prezydium PSORW w Kamieniu Śląskim (województwo opolskie, 23 maja 2013 r.) i Dzierżoniowie (województwo dolnośląskie, 8 lipca 2013 r.).

- 2) **projekt Sieci Najciekawszych Wsi (SNW)** – Związek zaangażował się również w rozwijanie koncepcji ogólnopolskiego projektu pn. *Sieć Najciekawszych Wsi*, którego pomysł powstał na bazie doświadczeń sieci najpiękniejszych wsi funkcjonujących m.in. we Francji, Belgii, Niemczech, Kanadzie i Japonii. Projekt SNW jest propozycją wykorzystania walorów kulturowych, przyrodniczych, krajobrazowych oraz ładu przestrzennego na rzecz rozwoju turystyki wiejskiej w Polsce. W ramach promocji idei projektu Związek brał udział w konferencji w Pałacu Prezydenckim w Warszawie (3 października 2013 r.) oraz w spotkaniu w Jemielnicy (województwo opolskie, 5 listopada 2013 r.), a także w opracowaniu szczegółowej koncepcji projektu we współpracy z pomysłodawcą projektu p. Ryszardem Wilczyńskim, Wojewodą Opolskim. W listopadzie 2013 r. Związek przeprowadził wizytację terenową kilkunastu miejscowości w województwie śląskim, które mogłyby być potencjalnymi uczestnikami projektu SNW (którego realizacja jest planowana w roku 2014 i 2015).
- 3) **Regionalne Spotkanie Liderów Odnowy Wsi** – w dniach 9-10 grudnia 2013 r. w Częstochowie Związek zorganizował we współpracy z Sekretariatem Regionalnym Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego IX Regionalne Spotkanie Liderów Odnowy Wsi z regionu, poświęcone dziedzictwu kulturowemu wsi w województwie śląskim. Zaprezentowano na nim stan zasobu kulturowego wsi w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem województwa śląskiego, a także możliwości wspierania przedsięwzięć z ww. zakresu w ramach PROW 2014-2020, a także w kontekście realizacji ww. projektu SNW. Spotkanie zakończono wyjazdem terenowym do Złotego Potoku w Gminie Janów, potencjalnego uczestnika ww. projektu.

3. Wsparcie wdrażania podejścia LEADER

Rok 2013 był z jednej strony okresem końcowej fazy wdrażania lokalnych strategii rozwoju przez LGD, a z drugiej okresem intensywnej konsultacji kształtu podejścia LEADER, zarysowującego się w sposób ogólny po opublikowaniu przez Komisję Europejską w październiku 2011 r. projektów rozporządzeń dot. okresu programowania 2014-2020. Związek w ww. zakresie zorganizował m.in.:

- 1) **cykl spotkań sieci Lokalnych Grup Działania SILESIA LEADER NETWORK** wspierającej wszystkie 15 Lokalnych Grup Działania z terenu województwa śląskiego, w trakcie których dyskutowano m.in. przedkładane stopniowo przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wstępne propozycje dot. kształtu działań LEADER w nowym okresie programowania 2014-2020. Spotkania te poświęcone były również rozmowom z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego oraz Radnymi Sejmiku Województwa Śląskiego na temat uruchomienia instrumentu RLKS w przyszłym RPO WSL 2014-2020. Ponadto poruszano tematy: przygotowania do rozliczenia wdrażania lokalnych strategii rozwoju z okresu programowania 2007-2013, wyników

kontroli i ewaluacji LGD, propozycji przedsięwzięć dla LGD zaplanowanych przez Sekretariat Regionalny KSOW Województwa Śląskiego, a także wizytowano szereg zrealizowanych dzięki wsparciu LGD projektów. Spotkania były organizowane we współpracy z Sekretariatem Regionalnym KSOW Województwa Śląskiego w Katowicach (26 lutego 2013 r.), w Kamieniu k.Rybnika (24-25 czerwca 2013 r.), w Mierzęcicach (28-29 października 2013 r.) oraz w Raciborzu (16-17 grudnia 2013 r.).

- 2) **wyjazd na ogólnopolskie Forum LGD w Supraślu** (województwo podlaskie 12-14 maja 2013 r.) – kilkunastoosobowa grupa przedstawicieli LGD z terenu województwa śląskiego wzięła aktywny udział w tej międzynarodowej konferencji, w trakcie której dyskutowano nt. dotychczasowych osiągnięć, a także propozycji kształtu podejścia LEADER w okresie programowania 2014-2020.
- 3) **wizyta studyjna LGD Raplamaa Partnership (Estonia) w województwie śląskim** - Związek we współpracy z LGD „Ziemia Bielska”, LGD „Cieszyńska Kraina” oraz LGD „Żywiecki Raj” zorganizował kilkudniowy program studyjny (20-25 września 2013 r.) prezentujący doświadczenia podejścia LEADER, a także atrakcje i walory południowej części województwa śląskiego.
- 4) **prezentacja regionalnej współpracy LGD w województwie śląskim w trakcie LEADER Event w Brukseli** (17 kwietnia 2013 r.) – doświadczenia Związku w zakresie wspierania integracji i komunikacji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zostały wybrane do prezentacji jako dobry przykład podczas LEADER Event 2013 – największej konferencji dotyczącej podejścia LEADER organizowanej corocznie przez Europejską Sieć Obszarów Wiejskich - spośród wielu nadesłanych propozycji ze wszystkich krajów UE.

4. Pozostałe działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

- 1) *cykl spotkań roboczych dla powiatów ziemskich dotyczących ujednoczenia wydawania decyzji zezwalających i naliczających opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej* – w odpowiedzi na problem braku jednolitej praktyki wydawania ww. decyzji w skali województwa, wynikającej ze znacznej niejednoznaczności prawa (ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych) Związek organizował spotkania z udziałem przedstawicieli 14 powiatów ziemskich oraz ekspertów z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii. Spotkania organizowano w siedzibie Związku w dniach 21 maja, 17 lipca, 7 października 2013 r.
- 2) *udział w pracach Komitetu Sterującego ds. Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030*
- 3) *udział w pracach Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz Wojewódzkiej Grupy Roboczej ds. KSOW w województwie śląskim, Grupy Tematycznej ds. LEADER, Zespołu Roboczego ds. opracowania zakresu lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020 przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.*

VIII. PROGRAM WSPARCIA GMIN WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WE WDRAŻANIU NOWEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

W związku z uchwaleniem przez Sejm RP nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz obowiązkiem uruchomienia od dnia 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami, reagując na potrzeby gmin województwa śląskiego, od października 2011 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów podjął inicjatywę stworzenia i realizowania „Programu wsparcia gmin województwa śląskiego we wdrażaniu nowego systemu gospodarki odpadami”. Program zakłada szereg przedsięwzięć związanych z wdrażaniem nowego systemu gospodarki odpadami w Polsce. Jednym z istotnych elementów działań w ramach Programu jest Zespół Zadaniowy ds. wsparcia gmin województwa śląskiego we wdrażaniu nowego systemu gospodarki odpadami (działania Zespołu są opisane poniżej). Ponadto Program obejmuje też takie przedsięwzięcia jak przygotowanie wspólnych rozwiązań dotyczących wprowadzenia właściwego systemu gospodarki odpadami, organizację spotkań i konsultacji dot. Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami z Wydziałem Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego czy też upowszechnianie materiałów nt. gospodarki odpadami poprzez podstronę internetową: <http://gospodarkaodpadami.silesia.org.pl>, działającą w ramach serwisu internetowego Związku. W ramach realizacji Programu „Wsparcie gmin województwa śląskiego we wdrażaniu nowego systemu gospodarki odpadami” Związek podejmował działania w następującym zakresie:

- 1) przedsięwzięcia szkoleniowo-seminaryjne mające na celu przekazanie gminom niezbędnej wiedzy w zakresie nowego systemu gospodarki odpadami (głównie w aspekcie prawnym, organizacyjnym i technologicznym):
  - a) zorganizowanie w styczniu 2013 r. drugiej tury trzydniowego szkolenia, pt. „*Nowy system gospodarki odpadami w Polsce*” w kooperacji z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN (I tura odbyła się w grudniu 2012 r.);
  - b) zorganizowanie w ramach projektu „*Segreguj odpowiedzialnie – zwiększanie partycypacji mieszkańców we wdrażaniu nowego prawa odpadowego*” we współpracy z Fundacją Ekologiczną „Zielona Akcja” w listopadzie i grudniu 2013 r. szkoleń dot. obowiązków gmin w zakresie działań edukacyjno-informacyjnych (szczególnie w kontekście komunikacji społecznej z mieszkańcami). W ramach projektu zorganizowano także konferencję, prezentującą dobre praktyki w zakresie prowadzonej przez gminy edukacji ekologicznej w związku z wdrażaniem nowego systemu gospodarki odpadami;
  - c) współorganizowanie w maju 2013 r. z Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach (IETU) seminarium dot. gospodarki odpadami, pt. „*Nowoczesna gospodarka odpadami, a przepisy prawne w zakresie budowy oferty klastra. Wykorzystanie organicznych odpadów komunalnych z jednoczesną produkcją energii i kompostu*”.
- 2) **Zespół Zadaniowy ds. wsparcia gmin województwa śląskiego we wdrażaniu nowego systemu gospodarki odpadami**

W ramach posiedzeń Zespołu odbywały się prace o charakterze konsultacyjnym, ale także szkoleniowym i interwencyjnym:

- a) organizowanie posiedzeń w/w Zespołu w pierwszej części roku 2013 w podziale na podzespoły zadaniowe, a w drugiej połowie roku w podziale na miasta i większe gminy oraz gminy mniejsze wraz z gminami wiejskimi. Posiedzenia te były poświęcone omówieniu, m.in. procedury przetargowej, pierwszych doświadczeń gmin ze zbiórki odpadów zielonych i biodegradowalnych, planów gmin w zakresie zmiany wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (ew. ulgom dla rodzin wielodzietnych), sprawozdawczości oraz kontroli przedsiębiorców;
- b) zorganizowanie spotkania konsultacyjnego dla członków w/w Zespołu dot. sprawozdawczości w gospodarce odpadami w czerwcu 2013 r. w Katowicach z przedstawicielami Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Woj. Śląskiego;
- c) zorganizowanie spotkania dot. gospodarki odpadami komunalnymi w III regionie gospodarki odpadami województwa śląskiego (zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami – WPGO) w październiku 2013 r. z udziałem przedstawicieli Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, gmin w/w regionu WPGO oraz instalacji zagospodarowujących odpady w tej części województwa;
- d) zorganizowanie spotkania konsultacyjnego z przedstawicielami Wydziału Nadzoru Prawnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego nt. prawnych aspektów wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu o przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- e) zorganizowanie we współpracy z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN oraz Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Silesia konferencji, pn. „System gospodarki odpadami komunalnymi po 1 lipca 2013 r. - problemy, wątpliwości i wyzwania” w październiku 2013 r. – w trakcie konferencji przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Marszałka Województwa Śląskiego oraz Wojewody Śląskiego zaprezentowali obecną sytuację w gospodarce odpadami w skali wszystkich gmin województwa;
- f) przygotowywanie projektów stanowisk w sprawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz projektów rozporządzeń do ustawy pod obrady Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Stanowiska zawierały zebrane z gmin członkowskich Związku uwagi dot. problemów, z którymi samorzady zetknęły się na etapie wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami oraz w pierwszym okresie jego funkcjonowania (w tym w szczególności w dziedzinie sprawozdawczości).

3) Projekt ECOPOL - wspieranie przedsięwzięć w ramach realizowanego przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach projektu ECOPOL (*Accelerating eco-innovation policies*)

Celem projektu było m.in. utworzenie Regionalnej Sieci Konsultacyjnej ds. Gospodarki Odpadami w Woj. Śląskim w oparciu o uczestników cyklu szkoleń dot. gospodarki odpadami. W ramach projektu przy zaangażowaniu Związku zrealizowano:

- a) zorganizowanie na przełomie lipca i października 2013 r. cyklu szkoleń dot. prawnych, technologicznych i edukacyjnych aspektów gospodarki odpadami, w

którym uczestniczyła ta sama grupa reprezentantów gmin członkowskich Związku (szkolenia były prowadzone przez przedstawicieli Ministerstwa Środowiska oraz ogólnopolskich ekspertów);

- b) wyodrębnienie zespołu osób z grupy uczestników w/w cyklu szkoleń (osoby z wieloletnim doświadczeniem w dziedzinie gospodarki odpadami), które zostały włączone do w/w Regionalnej Sieci Konsultacyjnej ds. Gospodarki Odpadami w Woj. Śląskim;
- c) po odbyciu cyklu szkoleń, nieformalna jeszcze Sieć, odbyła trzy spotkania robocze w siedzibie Związku, które dot. przedyskutowania wizji funkcjonowania Sieci oraz jej zadań, a także kwestii merytorycznych dot. gospodarki odpadami – oficjalne rozpoczęcie działania tego gremium nastąpi w roku 2014.

IX. PROGRAM „EKO-GMINA/EKO-POWIAT” - WSPARCIE OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINACH I POWIATACH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

1. Działania w dziedzinie energii

- 1) Działania w kontekście budowania wspólnego podejścia do zarządzania energią oraz wymiany dobrych doświadczeń w tym zakresie:
  - a. zorganizowanie konferencji pn. *„Lokalna polityka energetyczna – prosumenckie (inteligentne) rozwiązania dla samorządu terytorialnego”*, w ramach której m.in. zaprezentowano dobre doświadczenia i praktyki w zakresie zarządzania energią w gminach członkowskich Związku – w konferencji tej uczestniczyli również przedstawiciele Fundacji na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii oraz Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A. (czerwiec 2013 r.);
  - b. zorganizowanie spotkania informacyjnego dot. ogłoszonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej konkursu, w ramach którego możliwe było sfinansowanie przygotowania przez gminy planów gospodarki niskoemisyjnej z przedstawicielami Fundacji na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (sierpień 2013 r.);
- 2) Działania w kontekście inicjowania i koordynowania działań w sferze regionalnej i lokalnej polityki energetycznej:
  - a. **Regionalna Rada ds. Energii (RRE)**

Regionalna Rada ds. Energii została powołana z inicjatywy Związku w kwietniu 2013 r. Inicjatywa ta wynika z rosnącego znaczenia zagadnień związanych z energią i równocześnie wzrastającymi zagrożeniami w tej sferze.

Priorytetowymi dziedzinami aktywności tego gremium jest podnoszenie bezpieczeństwa energetycznego regionu i poszczególnych jst, inicjowanie i koordynacja działań w sferze regionalnej i lokalnej polityki energetycznej, w tym wspólnych przedsięwzięć energetycznych i inwestycyjnych w kontekście społecznej odpowiedzialności biznesu, a także zrównoważonego rozwoju gospodarczego województwa śląskiego, kreowanie kierunków współpracy w tej sferze między podmiotami gospodarczymi, władzami

publicznymi, a nauką, a także propagowanie efektywnego wykorzystania energii. W posiedzeniach Rady wzięli udział m.in.: Wojewoda Śląski, Członek Zarządu Województwa Śląskiego, Dyrektor Południowego Oddziału Terenowego w Katowicach Urzędu Regulacji Energetyki, przedstawiciele samorządów lokalnych, firm sektora energetycznego oraz środowiska naukowego. Rada odbyła trzy posiedzenia, podczas których prowadzono dyskusje dot. regionalnego bezpieczeństwa energetycznego, współpracy podmiotów zaangażowanych w kreowanie polityki energetycznej w regionie w sytuacjach kryzysowych oraz założeń do studium pn. „*Energia w województwie śląskim – diagnoza, perspektywy i kierunki rozwoju*”. Ponadto po wrześniowym posiedzeniu w ramach RRE został powołany Zespół Redakcyjny Rady, który do grudnia 2013 r. pracował nad szczegółowym opracowaniem w/w założeń, które finalnie stanowiąc będą podstawę do przygotowania studium.

3) Inne działania w zakresie ochrony środowiska

- a) w ramach nawiązanej współpracy z Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN Związek promował realizowany przez ten podmiot projekt, pn. „*Sigma for Water Sustainable InteGral Management Approaches*”, którego idea było zintegrowane podejście do zrównoważonego rozwoju w obszarach wodnych. Związek promocję prowadził poprzez swoją stronę internetową oraz dystrybucję materiałów dot. projektu w
- b) współpraca w roli partnera seminarium „*Budownictwo pasywne i energooszczędne - dłączek i jak?*”, Sosnowiec, dn. 25 kwietnia 2013 r.

W dn. 25 października 2012 r. Unia Europejska przyjęła Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady w/s efektywności energetycznej. Zgodnie z jej postanowieniami już od 2021 roku, na terenie całej Unii Europejskiej wszystkie wznoszone budynki powinny mieć bardzo niskie zapotrzebowanie na energię i być zasilane - choćby częściowo - z odnawialnych źródeł energii. Zakłada się, że m.in. dzięki tym przepisom łatwiej będzie w Europie zwalczyć kryzys ekonomiczny, energetyczny, a co najważniejsze poprawić jakość wdychanego przez nas powietrza, czyli uzyskać również efekt klimatyczny oraz poprawić bezpieczeństwo energetyczne, poprzez zwiększenie jej rezerw. W związku z powyższym Związek włączył się w seminarium, którego organizatorami byli: Stowarzyszenie Zarządców Nieruchomości „Stozan” w Sosnowcu, Instytut Gospodarki Nieruchomościami w Katowicach, Agencja Rozwoju Lokalnego SA w Sosnowcu, Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych - TBS Sp. z o. o. w Sosnowcu, Górnośląski Fundusz Energetyczny oraz Fundacja Nauki Śląskiej. Seminarium odbyło się w Sosnowieckim Parku Naukowo Technologicznym.

- c) seminarium pt. „*Działania adaptacyjne do zmian klimatu w dokumentach strategicznych jednostek samorządu terytorialnego*”, dn. 3 października 2013 r.

Seminarium organizowane było w ramach projektu KLIMADA „*Opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu*” przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy we współpracy ze Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów. Projekt KLIMADA realizowany był na zlecenie Ministerstwa Środowiska, przy wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Celem seminarium było przedstawienie administracji samorządowej z terenu naszego województwa podstawowych zagadnień i problemów związanych z adaptacją do zmian klimatu w Polsce. W trakcie seminarium poruszono

konkretne kwestie związane z działaniami gmin w sferze ochrony środowiska naturalnego (np. przeciwdziałanie powodziom i innym klęskom żywiołowym), w tym również integracji działań o tym charakterze w planowaniu przestrzennym.

X. INNE DZIAŁANIA INFORMACYJNO-SZKOLENIOWE I EDUKACYJNE na rzecz GMIN I POWIATÓW

Związek organizuje spotkania, warsztaty, konferencje, seminaria i szkolenia, których celem jest podnoszenie sprawności i efektywności działania administracji samorządowej w gminach i powiatach. Cel ten realizowany jest poprzez zapewnienie kompetentnej i wyczerpującej informacji o najnowszych aktach legislacyjnych, dotyczących samorządów lokalnych, propagowanie modelowych rozwiązań w zakresie funkcjonowania jednostek administracji samorządowej i tworzenie płaszczyzny wymiany doświadczeń pomiędzy gminami i powiatami w tym zakresie. Wśród działań prowadzonych w roku sprawozdawczym wymienić należy następujące szkolenia i spotkania o charakterze informacyjnym:

Śląski Związek Gmin i Powiatów w 2013 roku zorganizował spotkania, warsztaty, konferencje, seminaria i szkolenia, których celem jest podnoszenie sprawności i efektywności działania administracji samorządowej w gminach i powiatach. Cel ten realizowany jest poprzez zapewnienie kompetentnej i wyczerpującej informacji o najnowszych aktach legislacyjnych, dotyczących samorządów lokalnych, propagowanie modelowych rozwiązań w zakresie funkcjonowania jednostek administracji samorządowej i tworzenie płaszczyzny wymiany doświadczeń pomiędzy gminami i powiatami w tym zakresie. Wśród działań prowadzonych w roku sprawozdawczym wymienić należy następujące szkolenia i spotkania o charakterze informacyjnym:

1. Szkolenie nt. *„Zmiany w prawie oświatowym i prawie pracy oraz polityka kadrowa w oświacie”*, Katowice, dn. 8 kwietnia 2013 r. (liczba uczestników: 49 osób).
2. Szkolenie nt. *„Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników”*, Katowice, dn. 22 maja 2013 r. (liczba uczestników: 20 osób)
3. Szkolenie nt. *„Tryb i zasady naliczania, wykorzystywania i kontroli dotacji oświatowych udzielonych publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom i placówkom oświatowym, których organem prowadzącym są podmioty inne niż jst”*, Katowice, 16 grudnia 2013 r. (liczba uczestników: 36 osób).
4. Dwudniowe szkolenie nt. *„Wybrane problemy z zakresu ochrony środowiska”*, Wisła, dn. 15-16 kwietnia 2013 r.
Szkolenie dla członków Komisji Ekologii. Podczas szkolenia zostały poruszone tematy: przepisy nowej ustawy o odpadach oraz ochrona powietrza, w tym przedsięwzięcia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla gmin w dziedzinie ochrony powietrza (liczba uczestników: 25 osób).
5. Dwudniowe szkolenie nt. *„Wybrane problemy z zakresu komunikacji i transportu”*, Bielsko-Biała, dn. 25-26 listopada 2013 r. (liczba uczestników: 22 osoby).
6. Szkolenie *„Realizacja zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnych w formie inicjatywy lokalnej”*, dn. 2 października 2013 (liczba osób: 21 osób).

7. Szkolenie nt. „*Podłogi i nawierzchnie sportowe*”, Katowice, dn. 1 marca 2013 r. Szkolenie skierowane do członków Komisji ds. Infrastruktury Sportowej i Rekreacyjnej oraz pracowników Wydziałów Sportu, Rekreacji oraz Ośrodków Sportu i Rekreacji gmin członkowskich Związku (liczba uczestników: 51 osób).

XI. REALIZACJA PROJEKTÓW i POZYSKIWANIE DODATKOWYCH ŚRODKÓW na DZIAŁALNOŚĆ

1. **PROJEKT „BENCHMARKING – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych”** w ramach konkursu do działania 5.2.1 PO KL.

Od 1 stycznia 2011 r. Śląski Związek Gmin i Powiatów realizuje projekt innowacyjny testujący pn. „*Benchmarking – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych*”. Projekt realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 10 czerwca 2011 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Okres realizacji projektu to lata 2011-2015 r. (do końca kwietnia tego roku), a łączne dofinansowanie projektu wynosi 4 773 844 zł. (projekt z założenia jest całkowicie finansowany ze środków zewnętrznych, mianowicie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - działanie 5.2.1).

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości usług publicznych poprzez wzrost efektywności funkcjonujących w jednostkach systemów zarządzania, z położeniem nacisku na system kontroli zarządczej z uwzględnieniem metody benchmarkingu. Projekt realizowany jest w dwóch etapach: przygotowania innowacji oraz jej testowania i wdrażania, w której aktualnie znajduje się projekt.

W roku 2013 uczestnikami projektu było 19 urzędów, w tym 14 urzędów miast na prawach powiatu (Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Kalisz, Krosno, Piotrków Trybunalski, Rybnik, Sosnowiec, Tarnów, Tychy, Żory), 3 urzędy gmin niebędące miastami na prawach powiatu (Jaworze, Lubliniec, Radlin) oraz 2 starostwa powiatowe (SP Piotrków Trybunalski, SP Zawiercie).

W drugim półroczu 2013 roku został przeprowadzony proces rekrutacji dodatkowych 21 jednostek, które będą brały udział w badaniach porównawczych w roku 2014 r. W wyniku podjętych działań, do grupy benchmarkingowej dołączyły następujące jednostki:

- a) 7 urzędów miast na prawach powiatu: Bydgoszcz, Jaworzno, Mysłowice, Lublin, Ruda Śląska, Tarnobrzeg, Zabrze;
- b) 13 urzędów gmin: Czechowice-Dziedzice, Czeladź, Kalety, Kochanowice, Konopiska, Lędziny, Ornontowice, Pawłowice, Pilchowice, Radzionków, Skoczów, Wodzisław Śląski, Zbrostawice;
- c) 1 starostwo powiatowe: Starostwo Powiatowe w Bieruniu.

Trwająca obecnie faza realizacji projektu ma na celu przede wszystkim testowanie wypracowanego produktu oraz jego wdrożenie. W styczniu 2013 r. rozpoczął się drugi cykl testowy, na który składało się szereg warsztatów oraz spotkań, podczas których

wpracowana do tej pory przez uczestników projektu koncepcja prowadzenia badań została poddana weryfikacji, a wyciągnięte wnioski posłużą do jej dalszego doskonalenia. W tym okresie dokonano także modyfikacji na platformie e-learningowej, wzbogacając ją o dodatkowe szkolenia. Ciągłym udoskonaleniom poddawane było również narzędzie do gromadzenia i przetwarzania danych benchmarkingowych. Jednym z większych przedsięwzięć w roku 2013 były, przeprowadzone już po raz drugi, badania satysfakcji klientów, mające na celu ocenę wizerunku urzędów będących uczestnikami projektu. W efekcie całorocznej pracy, powstały raporty z identyfikacji dobrych praktyk za rok 2012, które prezentowały wyniki analiz w następujących obszarach objętych benchmarkingiem:

- 1) postępowanie administracyjne – wydawanie decyzji pozwolenia na budowę;
- 2) postępowanie administracyjne w zakresie wydawania decyzji o warunkach zabudowy;
- 3) postępowanie administracyjne w zakresie wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 4) postępowanie administracyjne w zakresie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- 5) rejestracja działalności gospodarczej;
- 6) monitorowanie zobowiązań wynikających z podatku od nieruchomości;
- 7) utrzymywanie infrastruktury miejskiej na przykładzie oświetlenia (z perspektywą pomiaru zarządzania energią);
- 8) organizacja sieci szkół publicznych w zakresie dotyczącym kształcenia obowiązkowego;
- 9) realizacja usług publicznych w drodze konkursów na działalność pożytku publicznego;
- 10) opieka nad dziećmi do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienny opiekun);
- 11) zarządzanie zasobami ludzkimi w starostwie powiatowym / urzędzie gminy;
- 12) organizacja pracy urzędu (gmin, w tym miast na prawach powiatu oraz powiatów).

Wnioski wyciągnięte po drugim cyklu testowym, wskazały na zasadność rezygnacji z badania dwóch z powyższych procesów, a objęcia benchmarkingiem dwóch nowych tematów. Zaprzestano badania w obszarach: postępowanie administracyjne w zakresie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz rejestracja działalności gospodarczej. Wprowadzono natomiast procesy dotyczące postępowania administracyjnego: wydawanie decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów oraz gospodarki odpadami.

W ramach upowszechniania i promowania projektu podjęto następujące działania:

- zaprezentowano dorobek projektu na V Konferencji Benchmarkingowej Powiatów w Nowym Targu w dn. 22 kwietnia 2013 r.,
- zaprezentowano projekt podczas konferencji „Zarządzanie efektywnością usług w urzędach jednostek samorządu terytorialnego” w Krakowie w dn. 28 maja 2013 r.,
- eksperci zatrudnieni w projekcie oraz kierownik projektu wzięli udział w V Dniu Samorządu Terytorialnego, promując ideę i dotychczasowe rezultaty projektu – 14 czerwca 2013 r.,
- prezentowano dorobek projektu podczas XIV Kongresu Gmin Wiejskich w Serocku,
- przeprowadzono prezentacje projektu w urzędach zainteresowanych przystąpieniem do projektu na etapie III cyklu testowego,

- promocja w mediach: opublikowano artykuł pt. „Sposób na skuteczniejszą kontrolę zarządczą w urzędach” w Biuletynie Ministerstwa Finansów „Kontrola Zarządcza” (III.2013), opublikowano artykuły w lokalnej prasie oraz na portalach urzędów biorących udział w projekcie na temat badania opinii klientów prowadzonych w ramach projektu, udzielono wywiadu dla Radia EM w związku z badaniem satysfakcji klientów w urzędach, opublikowano artykuł w Gazecie Samorządu i Administracji (20 listopada 2013 r.), opublikowano artykuł w Biuletynie Ministerstwa Finansów „Kontrola Zarządcza w Jednostkach Samorządu Terytorialnego” pt. „Kontrola zarządcza z premią” (XII.2013).

Szczegóły na temat realizowanego projektu wraz wypracowanymi do tej pory materiałami są dostępne na stronie internetowej www.benchmarking.silesia.org.pl.

2. Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II

W 2013 r. kontynuowano prowadzenie działalności Krajowego Punktu Kontaktowego URBACT II we współpracy ze Związkiem Miast Polskich oraz Instytutem Rozwoju Miast. Zadaniem Krajowego Punktu Kontaktowego Programu URBACT II jest informowanie w języku polskim o działaniach podejmowanych w ramach Programu URBACT oraz nt. aspektów związanych z polityką miejską w Polsce, m.in. poprzez tłumaczenie i rozpowszechnianie Biuletynu Programu URBACT. Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II prowadzi stronę internetową www.urbact.pl.

W dn. 18 kwietnia 2013 r. podczas konferencji „Miasto 2013” odbył się ogólnopolski warsztat w ramach Krajowego Punktu Kontaktowego URBACT. Warsztat ten dotyczył realizacji programu URBACT II, uzyskanych efektów projektów realizowanych w ramach programu, a także rozliczania projektów. Gościem warsztatu był Dyrektor Sekretariatu URBACT p. Emmanuel Moulin.

XII. DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI ZWIĄZKU

Przynależność do Związku stwarza również możliwość udziału przedstawicieli gmin i powiatów w pracach Komisji Związku. Część z Komisji funkcjonuje od pierwszych lat działalności Związku, inne zostały powołane przez Zarząd Związku w ostatnich latach. Potrzeba tworzenia nowych komisji wynika ze stale narastającej ilości problemów w określonych dziedzinach działalności samorządów lokalnych. Idea pracy Komisji polega na wymianie informacji i doświadczeń. Członkami Komisji są pracownicy poszczególnych wydziałów w urzędach gmin i starostwach powiatowych, kierownicy jednostek organizacyjnych, a także nieliczni radni gmin i powiatów członkowskich. Dzięki udziałowi w pracach komisji przedstawiciele gmin i powiatów mogą uzyskać pożyteczne wskazówki, dotyczące rozwiązywania konkretnych problemów komunalnych, właśnie poprzez dzielenie się wiedzą i doświadczeniami innych samorządów, jak również korzystając niejednokrotnie z pomocy ekspertów zapraszanych na posiedzenia celem wyjaśnienia niejasnych kwestii powstających w systemie prawnym. W razie potrzeby w różnych bieżących sprawach nurtujących gminy i powiaty komisje wypracowują swoje opinie i uwagi, które są wyrazem wspólnego postrzegania pewnych problemów. Przygotowane przez Komisje projekty stanowisk i opinie - po zaakceptowaniu ich przez Zarząd Związku - kierowane są do wskazanych przez Komisje adresatów, m.in. Prezesa Rady Ministrów, ministrów

resortowych, przewodniczących komisji parlamentarnych, posłów i senatorów z obszaru województwa śląskiego, urzędów centralnych, Marszałka Województwa Śląskiego, Wojewody, itd. Komisje spotykają się z różną częstotliwością, w zależności od potrzeb i pojawiających się w danym momencie problemów z danej dziedziny funkcjonowania samorządów lokalnych.

W ramach struktur Związku w 2013 r. funkcjonowało 12 Komisji:

1. Komisja Geologii i Górnictwa

Przewodniczący: p. Halina Frolik – Kierownik Referatu Górnictwa Wydziału Kształtowania Środowiska UM Katowice;

2. Komisja Zdrowia

Przewodniczący: p. Jan Andrzej Wieja – b. Naczelnik Wydziału Zdrowia UM Sosnowca;

3. Komisja Planowania Przestrzennego, Architektury i Gospodarki Gruntami

Przewodniczący: p. Małgorzata Seweryn – Naczelnik Wydziału Architektury i Urbanistyki UM Gliwice

4. Komisja Skarbników Powiatów Grodzkich i Ziemskich

Przewodniczący: p. Janusz Siejko – Zastępca Skarbnika Miasta Gliwice;

5. Komisja Kultury i Edukacji

Przewodniczący: p. Jerzy Żuchowicz – Inspektor w UM w Miasteczku Śląskim;

6. Komisja Ekologii

Przewodniczący: p. Mariusz Dyka - Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Gliwicach;

7. Komisja ds. Unii Europejskiej

Przewodniczący: p. Izabela Kania – Naczelnik Biura Funduszy Europejskich w UM Bielska-Białej;

8. Komisja ds. Lokalnej Polityki Energetycznej

Przewodniczący: p. Bożena Herbuś – Inżynier Miejski w Urzędzie Miasta Częstochowy;

9. Komisja Geodezji i Kartografii

Przewodniczący: p. Jolanta Łukowska – Geodeta Miasta, UM Siemianowice Śl.;

10. Komisja ds. organizacji pozarządowych

Przewodniczący: p. Andrzej Gillner – Dyrektor Gliwickiego Centrum Organizacji Pozarządowych;

11. Komisja Polityki Społecznej

Przewodniczący: p. Bożena Respondek – Naczelnik Wydziału Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej, UM w Dąbrowie Górniczej;

12. Komisja ds. Infrastruktury Sportowej i Rekreacyjnej

Przewodniczący: p. Grażyna Goszcz – Zastępca Burmistrza Miasta Pszczyny;

PODSUMOWANIE

Związek koncentruje swoją działalność w dwóch osiach. Pierwszą z nich jest ochrona interesów samorządów lokalnych województwa śląskiego. Związek pełni rolę wzmacniającą opinie samorządów, wyrażane m.in. w formie stanowisk, odnosząc się w nich do problemów wynikających z tworzonych aktów prawnych, których jakość jest na ogół niska i powoduje, iż zarządzanie sprawami lokalnymi i wykonywanie zadań publicznych przez władze samorządowe jest trudne. W swoich apelach Zarząd Związku zwracał uwagę na czynniki destabilizujące działalność jednostek samorządu terytorialnego, kładąc nacisk na kwestie zwiększania obowiązków ciążących na samorządach poprzez przerzucanie zadań i kompetencji spoczywających dotychczas na administracji rządowej, przy jednoczesnym osłabianiu pozycji finansowej samorządów lokalnych (co ma szczególnie negatywny wpływ w okresie kryzysu).

Drugą oś działalności Związku stanowią wszelkiego rodzaju usługi związane z informowaniem, szkoleniem i doradztwem, a także różnego typu spotkaniami stwarzającymi możliwość wymiany wiedzy i doświadczeń między samorządami lokalnymi, wynikających z praktyki funkcjonowania gmin i powiatów. Działalność Związku jest wielokierunkowa i uwzględnia zarówno potrzeby powiatów oraz małych gmin, jak i większych ośrodków miejskich. W związku z tym w roku sprawozdawczym prowadzone były intensywne działania w ramach działu „Rozwój obszarów wiejskich w gminach i powiatach woj. śląskiego”, a jednocześnie w roku tym w szerokim zakresie podejmowane były działania na rzecz wspierania rozwoju miast. Na koniec 2013 r. liczba członków wynosiła 123 jednostki samorządu lokalnego (115 gmin i 8 powiatów).